

Haber Bülteni

Sayı: 132 ISSN 1300-7300

Kasım 2001

8 KASIM DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ 5. TÜRKİYE ŞEHİRCİLİK KONGRESİ YAPILDI “AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİ VE PLANLAMA” TARTIŞILDI

TMMOB Şehir Plancıları Odası ve ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nün ortaklaşa düzenledikleri 8 Kasım Dünya Şehircilik Günü 5 Türkiye Şehircilik Kongresi, "Avrupa Birliği Süreci ve Planlama" teması çerçevesinde, 7-9 Kasım 2001 tarihlerinde Ankara'da, Tübitak Feza Gürsey Salonu'nda gerçekleştirildi. 6 oturum halinde düzenlenen ve 29 bildirin yer aldığı kongreyi, 3 gün boyunca yaklaşık 750 katılımcı izledi. Yabancı katılımcıların da izlediği Kongre'de sunulan bildirimler ve yapılan konuşmalar simultane olarak İngilizce veya Türkçe'ye tercüme edildi.

Kongrenin açılışında; ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanı Doç. Dr. Baykan Günay, Şehir Plancıları Odası Başkanı Necati Uyar, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı Kaya Güvenç, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Sönmez, Hollanda Büyükelçisi H.E. Mr. S.I.H. Gosses, Avrupa Birliği Türkiye Temsilcisi Büyükelçi Karen Fogg, Çevre Bakanı Fevzi Aytekin adına Müsteşar Yardımcısı Ender Pakdemir birer konuşma yaptılar. Açılış konuşmalarının ardından ise Dünya Şehircilik Günü Bildirgesi, Şehir Plancıları Odası II. Başkanı Osman Balaban tarafından sunuldu.

Kongre'nin; "AB'ne Uyum Sürecinde Türkiye Tartışmaları" başlıklı ilk oturumunda Prof. Dr. İlhan Tekeli; Avrupa Birliği'nin nasıl bir yapı olduğunu ve bu yapının nasıl değişmekte/dönüşmekte olduğunu tarihsel bir perspektifte ele aldı ve uyum sürecinin Türkiye için ne anlamlar ifade ettiği konularında açıklamalar yaptı. Tekeli, Avrupa Birliği'nin başlangıçta ekonomik bir proje olduğunu ancak zamanla sosyal, kültürel ve siyasal konuların da Birlik politikalarına entegre edilmesi ile birlikte, Birlik'in artık siyasal bir proje olarak da algılanması gerektiğini vurguladı. Tekeli ayrıca, Türkiye'nin adaylık sürecini tarihsel bir süreklilik içinde aktararak, Türkiye'de AB'ne karşı olan tutumların değişiminde etkili olan iki gelişmeyi belirtti. Bunlardan ilki 1980'lerden sonra iç pazara dönük ve korumacı üretim öngören ithal ikameci politikaların terk edilmesi ve de 1990'lar ile birlikte gümrük birliğinin gerçekleştirilmiş olmasıdır. Bu gelişmelerin; AB'nin ekonomik alanda yaratacağı olumsuz etkileri vurgulayan tezleri zayıflattığını vurgulayan Tekeli, ikinci olarak da AB'nin demokratikleşme öngören siyasal kriterlerinin, entelektüel çevreler tarafından olumlu bulunmaya başladığını vurguladı.

Kongrede tartışılan konulardan birisi de planlama eğitimi konusu oldu. Avrupa Birliği'nde uygulanan eğitim programları ve bu programların ortaklaştırılması kapsamında gündeme gelen düzenlemelerin yoğun bir biçimde ele alındığı ilgili oturumda, Türkiye'deki mevcut planlama eğitiminin sorunlarına da değinildi. Bu sorunların çözülmesi, AB süreci veri alınsın ya da alınmasın önemli bir gündem maddesi olarak vurgulandı. Kongre'de ayrıca AB'nin bölgesel kalkınma politikaları da tartışıldı. Bu tartışmalarda en çok odaklanılan konular; AB'nin bölgesel eşitsizlikleri gidermeye dönük politikaları ile bu politikalar kapsamında kullanılan fonlar oldu. AB süreci ile ilgili tartışmaların ayrılmaz bir parçasını oluşturan çevre politikaları da kongre kapsamında ele alındı. Türkiye'nin uyum süreci kapsamında gelişme kaydetmesi gereken önemli alanlardan birisinin de çevre olduğu ancak bu alanda yeterli ve gerekli düzenlemelerin yapılamadığı vurgulandı. AB süreci ve kent planlamanın tartışıldığı oturuma Romanya ve Hollanda'dan katılan yabancı konuklarımız sundukları bildirimler ile yurtdışı deneyimler hakkında açıklamalarda bulundular. **Devamı Sayfa 2'de**

1. Sayfadan Devam...

Kongre'nin üçüncü gün öğleden sonraki bölümünde öğrenci paneli ile genel değerlendirme paneli yapıldı. Türkiye'deki tüm şehir ve bölge planlama bölümlerinden öğrenci temsilcilerinin katıldığı panelde, öğrenciler "AB Süreci ve Planlama" konusu hakkındaki görüşlerinin yanısıra planlama bölümlerindeki mevcut sorunlar ile ilgili görüşlerini de aktardılar. Genel Değerlendirme Paneli ise kongre'nin en yoğun katılımlı oturumlarından birisi oldu. Prof. Dr. Gönül Tankut, Prof. Dr. Ayda Eraydın, Doç. Dr. Baykan Günay, Prof. Dr. Şinasi Aksoy ve odamız adına da Erhan Demirdizen'in katıldığı Genel Değerlendirme Panelini, Prof. Dr. Korel Göymen yönetti. Anılan panelin sonunda Prof. Dr. Korel Göymen bir de kapanış konuşması yaparak tüm tartışılanlar ile ilgili değinmelerde bulundu.

Göymen, Avrupa Birliği'ne ilişkin yapılacak tartışmaların akılcı ve pragmatik olması gerektiğini vurguladı. Küreselleşme olgusunun ve bu olgu kapsamında bazı ülkelerin bölgesel entegrasyon çalışmaları içerisinde olmasının yadsınamaz bir gerçek olduğunu belirten Göymen, bu süreçleri eleştirmenin mümkün olduğunu ancak bunları tümenden reddetmenin anlamlı olmadığını dile getirdi. Avrupa Birliği'nin sadece ekonomik bir proje olmadığını aynı zamanda siyasal bir proje olduğunu da belirten Göymen, bu siyasal bağlama ilişkin tartışmaların Türkiye'de her şartta yapılması gerektiğinin altını çizdi. Göymen AB'nin çoğulcu bir yapısı olduğunu, birliğin karmaşık bir hükümetler, organlar alması olduğunu, zaman zaman Avrupa Komisyonu ile Avrupa Parlamentosu arasında ciddi görüş ayrılıkları yaşanabildiğini vurgulayarak, Avrupa Birliği'nin bu çok boyutlu yapısının, komplo teorileri üretmek için oldukça dar ancak farklılıkların temsili içinse oldukça geniş bir manevra alanı yarattığına dikkat çekti.

Göymen konuşmasında, Avrupa Birliği ile birlikte gündeme gelen "yönetişim" kavramına da değindi. Siyaset bilimi bağlamında yeni bir demokrasi projesi anlamına gelen yönetişimin; katılımcılığın yeterli olmadığı, iyi tanımlanmış müzakere süreçleri içeren demokratik bir yapıya atuf yaptığını ifade etti. Göymen, böyle bir yapıda planlamanın tek boyutlu olamayacağını belirterek esnek, saydam, açık ve çok aktörlü bir planlama yaklaşımının geliştirilmesi gerektiğine değindi. Göymen ayrıca, AB'nin serbest piyasayı odağa aldığını ancak Birliğin seçmeci müdahaleler ile düzenlemelerde bulunduğunu da belirtti. Bu müdahale ve düzenlemelerinin, bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi ve bölge politikaları alanlarında açıkça görüldüğünü vurguladı.

Göymen yaptığı değerlendirmenin sonunda, Türkiye'nin önünde iki seçenek olduğunu belirtti. Bunlardan ilkinin, gücüne ve potansiyeline inanan tepkici ve kompleksli bir yaklaşım, ikincisini ise açık, yarışmacı, dayanışmacı ve kendi tezleri için mücadele eden hedefli ve sabırlı bir yaklaşım olarak niteleyen Göymen, Türkiye'de gelecek yıllarda bu iki yaklaşımın mücadelesine tanıklık edeceğimizi belirtti.

Yoğun bir katılımı gerçekleştiren ve de ilgiyle izlenen Kongre'nin meslek camiamız için oldukça yararlı olduğunu düşünüyoruz. Kongre'ye katılan ve katkı koyan herkese teşekkür ederiz.

CUMHURBAŞKANI AHMET NECDET SEZER'İN DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ MESAJI

"Toplumların gelişme sürecinde yaşam alanı olarak belirledikleri kentler, çağdaş düşüncenin ve demokrasinin merkezi olmuş; eğitim, kültür ve sanat etkinliklerinin yoğun olarak yaşandığı yerler durumuna gelmiştir. Barınma, beslenme ve güvenlik gereksinimlerine yanıt vermenin ötesinde, sosyal yaşamdaki canlılık nedeniyle de yeğlenen kentler, toplumların gelişmişlik düzeylerinin önemli göstergesi olmuştur.

Özellikle ülkemizde yoğun olarak yaşanan iç göç hareketleri ve hızlı nüfus artışı, plansız şehirleşmeyle birlikte, eğitim, sağlık ve altyapı başta olmak üzere önemli sorunlara yol açmaktadır. Bunun yanı sıra, etik değerleri göz ardı eden uygulamacıların ticari kazancı ön planda tutan, estetik, mimari, evrensel değerleri gözetmeyen yaklaşımlarının olumsuz sonuçlarını Ulus olarak büyük bedellerle ödemekteyiz. Ne yazık ki, imar afları ve yapılaşmada yasalara karşı işlenen suçların hoş görülmesi, yaşam alanımızda kapanması zor, büyük yaralar açmaktadır.

Kentlerin, sağlıklı ve çağdaş toplumsal yaşamın gereksinimlere yanıt veren nitelik kazanması, mimari özelliklerinin korunmasının yanı sıra, altyapı eksiklerinin giderilmesi, eğitim, haberleşme ve ulaşım yönünden tüm bireylere eşit olanakların sunulabilmesine bağlıdır. Bu da ancak planlı şehirleşme çalışmalarıyla gerçekleştirilebilir.

Sorunlara kalıcı çözümler üretilerek yürütülecek çalışmaların, kentlerimizin gelişmesine ve varolan zenginliklerin korunmasına olanak sağlayacağı unutulmamalı, bu yöndeki projeler desteklenmelidir. Bilinçli bireylerin yaşadıkları kente sahip çıkmaları, karşılaşılan sorunların çözümünde yol gösterici olmaları ve gelecek kuşaklara yaşanabilir bir çevre bırakma duyarlılığıyla sorumlu bir yaşam sürmeleri, kent yaşamında kalitenin artmasını sağlayacaktır.

Daha güzel ve sorunsuz kentlerde yaşamak umuduyla Dünya Şehircilik Günü'nü kutluyor, tüm yurttaşlarıma esenlikler diliyorum."

DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ BİLDİRGESİ

Türkiye'nin 1963 yılında Ankara Antlaşması ile başlattığı Avrupa Birliği'ne üyelik süreci, 1999 yılında Helsinki'de yapılan AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesinde Türkiye'nin "Avrupa Birliği'ne Aday Ülke" olarak kabul ve ilan edilmesi ile daha tanımlı bir konuma gelmiştir. 1999 yılında Helsinki'de alınan kararın ardından ise Türkiye'nin AB ile ilişkisi "aday ülke" sıfatı ile devam etmektedir. Adaylık süreci, aday olan ülke açısından, "AB'ne uyum süreci" kapsamında belirli reformların gerçekleştirilmesini, yeniden yapılanma sürecinin başlatılmasını anlatmaktadır. Avrupa Birliği, temelinde ekonomik bir bütünleşme/örgütlenme olmasına karşın sosyal, kültürel, siyasal, çevresel ve benzeri her türlü politika alanının da Birliğin ekonomik örgütlenmesine uygun olarak ortaklaştırılmasını öngörmektedir. Bu boyutuyla AB'ne uyum süreci, ekonomik olduğu kadar sosyal, kültürel ve politik konuları da içermektedir. Ne var ki, 1999 yılından beri Türkiye'nin AB'ne uyum süreci kapsamında yapılan tartışmalar ve uygulamalar, sürecin ekonomik boyutunu ön plana çıkarmaktan öteye gidememiştir. Hükümetin ve dolayısıyla devletin genel tavrı; işleyen ve aynı zamanda Birlik içinde rekabetçi baskılara ve diğer serbest piyasa güçlerine dayanabilecek bir serbest piyasa ekonomisinin varlığını öngören ekonomik kriterin yerine getirilmesine yoğunlaşmaktadır. Bu yoğunlaşma sürecinde ise AB'nin önemli siyasal kriterleri içerisinde yer alan demokratikleşme, şeffaflık ve katılım gibi konuların uygulanmasına tanıklık edilememektedir. Uyum süreci ile ilgili tartışmalar ve bu süreçte alınacak kararlar salt siyasal ve bürokratik otoritelerin göreviymişçesine algılandı ve de şeffaflıktan oldukça uzak bir tarzda gerçekleştirildi. Uyum sürecinin en önemli metni olan Ulusal Programın hazırlanması, toplumun farklı kesimlerinin katılımına kapalı bir şekilde, siyasal ve bürokratik çevrelerde gerçekleştirildi. Kamusal alanın korunması ve kamusal yararın sağlanması gibi görevleri yerine getiren meslek odalarının ve meslek adamlarının uyum süreci tartışmalarında yer alması göz ardı edilirken ekonomik yapının aktörlerinden olan TUSİAD ve TOBB gibi kuruluşların sürece dahil olmalarının sağlanmış olması, uyum sürecinin Türkiye'de salt ekonomik temelli olarak algılandığının göstergesi olarak kabul edilebilir.

Bu tutumu görünür kılan başka gelişmeleri de yakından gözledik geçtiğimiz bir buçuk yıllık süre içerisinde. Uyum sürecinin ekonomik bağlamına ilişkin yasal ve yönetsel düzenlemeler hızlı bir şekilde gerçekleştirilirken, sosyal ve siyasal bağlama ilişkin olanlar sistematik bir tehire maruz bırakıldı. Demokratikleşme, insan hakları, hukukun üstünlüğü, devletin hesap verebilir olması gibi ilkelerin anayasal güvence altına alınması çalışmalarına atalet hakimken; özelleştirme, para piyasalarının güçlendirilmesi ve benzeri uygulamalar büyük bir çeviklik ve hızla gerçekleştiriliyor. Ekonominin bu denli hakim ve belirleyici olduğu böyle bir ortamda serbest piyasa ekonomisinin işleyişi gerekçe gösterilerek, kamusal hizmet alanlarına ve bizatihi kamusal alanın kendisine yönelik tehditler de hissedilir olmaya başladı. AB'ne üyelik sürecinin kurumsal düzenlemelerinden birisi olan Rekabet Kurumu'nun, Meslek Odaları ve TMMOB'yi iktisadi bir işletme/teşebbüs olarak addedip bu kurumların gerçekleştirmekte olduğu kamusal alanın korunması ve kamusal denetim gibi görevlerini kısıtlamaya yönelmesi de bu durumun en somut örneği olarak karşımızda duruyor.

Geride bıraktığımız bir buçuk yıllık süre içerisinde meslek alanımızla doğrudan ilgili olan ve planlamanın etkinliğini azaltıcı kimi olumsuz gelişmeler de, para piyasalarını odağa alan yaklaşımların nihai ürün olarak gündeme geldi. Hazine arazilerinin ve orman alanlarının satışı yoluyla kaynak yaratılmasına dönük yasal düzenlemeler, krizden çıkışın formülünü yine krize neden olan kamu yararının yok edilmesi, arsa spekülasyonu ve rant ekonomisinde aradılar. Bu yasal düzenlemelere yön veren temel kararlar İMF politikalarından kaynaklanmaktadır. Ancak, AB de, Türkiye'nin Birlik'e uyum sürecinde IMF politikalarını önkoşul olarak tanımlayarak, bütün bu olumsuz gelişmelerin dolaylı da olsa sorumluluğunu paylaşmaktadır.

Devletin asli görevlerinden birisi olan kamusal denetim görevinin özel şirketlere devredilmesini öngören Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un çıkarılması yönündeki ısrarlı çabalar da bir başka olumsuz gelişme olarak karşımızda duruyor. Kapalı kapılar ardında gerçekleştirilen ve mevcut pek çok kanunu devre dışı bırakarak yabancı sermayeye dilediği yerde, dilediği koşulda yerleşme serbestisi getiren Endüstri Bölgeleri Hakkında Kanun çıkarılması yönündeki çalışmalar da yine bir başka örnektir. Bu oluşumların son halkasını ise İmar ve Şehircilik Yasa Taslağı oluşturuyor. Şehircilik ve planlama alanında köklü açılımlar getirmeyen bu yasa taslağı, AB'ne uyum sürecinde planlamanın etkisiz ve plancının da müdahale yetkisinden yoksun bir konumda kalacağını işareti olarak kabul edilebilir mi?

AB'ne uyum süreci kapsamında dönüşüme hedef olması muhtemel temel konulardan birisi de planlama eğitimi konusudur. Hali hazırda, üniversitelerimizin planlama eğitimi veren bölümleri arasındaki eşitsizlikler ve seviye farklılıkları bir sorun olarak hepimizin malumudur. AB müktesebatının ortak eğitim politikaları göz önünde bulundurulduğunda, mevcut yapıyı AB'ne taşıma olanağının olmadığı görülüyor. Eğitim alanındaki değişim ve dönüşümlere salt AB müktesebatının ortak politikaları da veri teşkil etmiyor. GATT Anlaşmasından kaynaklanan hizmetlerin serbest dolaşımı ilkesine referansla, Türkiye'de eğitim gören plancıların eşitsiz konumları da, eğitim alanındaki dönüşümlerde dikkate alınması gereken bir başka konudur.

17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinin ardından gerek mesleğimizin yaygın uygulama alanı olan imar planlama sistemini gerekse şehircilik alanında üretilen politikaları eleştirel bir bakışa tabi tutarak, güncel ve yeni kavramları kapsayan bütüncül bir planlama sistemi geliştirilmesinin gereğini sıkça telaffuz etmiştik. AB'ne uyum süreci de böyle bir çabanın içsel tartışma zeminlerinden birisini oluşturuyor artık. Kenti, toplumsal ve kamusal bir birliktelik olarak; kentlileri, tüm farklılıklarını ve ihtiyaçlarını siyasal talebe dönüştürebilen, kamusal proje öneren, kentsel yaşamın örgütlenişine katkı koyabilen aktif yurttaşlar olarak ve kentsel mekanın üretilmesi sürecini de karşılıklı etkileşime dayalı katılımcı demokratik bir süreç olarak kavramsallaştıracak yeni bir planlama sisteminin, AB'nin mekansal politika ve stratejileri ile yönetim yaklaşımlarından öğrenebileceği çok şey olacaktır; ancak bu yaklaşımların Türkiye'deki tezahürlerinden bağımsız olarak.

1999 yılında Helsinki'de, Türkiye'nin "aday ülke" olarak kabul edilmesi ile başlayan uyum süreci kapsamında bugüne değin tecrübe ettiklerimiz süreç ile ilgili pek çok belirsizliği ve soru işaretini içeriyor. Demokratik ve katılımcı süreçlerin de yoğun bir biçimde yer aldığı AB sürecini Türkiye'de salt ekonomik temelli olarak ve şeffaflıktan, katılımdan uzak bir biçimde yaşıyor oluşumuz, AB'ne uyum süreci böyle midir ve böyle mi olacaktır sorusunu kaçınılmaz kılıyor. Ayrıca AB sürecinin, Türkiye'de yapmak durumunda olduğumuz pek çok tartışmaya yeni açılımlar getirebilecek olumlu yanları yok mudur? AB nasıl bir yapıdır ve biz bu yapı ile ilişkimizi nasıl kuralmalıyız? AB'ne uyum sürecini siyasal ve bürokratik çevrelerce hazırlanan kararların dayatması olarak mı tecrübe edeceğiz? Tüm bunlar retorik sorular değildir. Her birisinin tutarlı ve kapsamlı bir biçimde yanıtlanması, karşı karşıya bulunduğumuz süreç nedeniyle oldukça önemlidir. AB'ne katılımın bir veri olarak karşımızda duruyor olması ve buna uyum süreci çalışmalarının ekonominin başatlığında hız kazanmış olması; AB süreci karşısında siyasal bir taraf olmak ya da süreci olumlayıp olumlamamak noktasına kilitlemeden süreci her yönüyle anlamaya ve açıklamaya dönük soruları sormayı ve bunları yanıtlamayı gerekli kılıyor. 5. Türkiye Şehircilik Kongresi, bu ve bunlar gibi soruların hem sorulması hem de yanıtlanması için uygun bir platform olacaktır.

ODAMIZCA KONUT KURULTAYI YAPILIYOR

Odamız tarafından düzenlenmekte olan ve İstanbul Şubemizin Sekreteryasını yürüttüğü Konut Kurultayı, 28-30 Ocak 2002 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilecek.

Çağrı ve Bildiri Duyurusu, aşağıda verilmekte olan Kurultay'ın ilk aşaması, 6 Kasım 2001 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen "Konut Politikaları, Aktörler, Roller ve Değişim" konulu panel ile tamamlandı.

ÇAĞRI VE BİLDİRİ DUYURUSU

Tema

Geçen yüzyıldan günümüze taşınmış olan ve ülkenin en önemli sorun alanlarından birini oluşturan konulardan biri de "konut" sektöründe yaşanmakta olan kaotik durumdur. Bilindiği gibi söz konusu alanda yaşanmakta olan sorunlar demeti, sektörün oldukça geniş bir yelpazeye dağılmış olan farklı aşamalarından kaynaklanmaktadır. Gerek uluslar arası, gerekse ulusal ölçekte yaşanan "değişim" ve "dönüşüm" süreçleri ile de oldukça farklı bir renk ve boyut kazanan bu konunun toplumsal dinamikler ve ilişkiler doğrultusunda son derece dinamik bir olgu olduğu açıktır.

Birlikte üretmenin ve deneyimleri paylaşmanın son derece önemli olduğu bir çağın gereği olarak sektörle ilgili tüm aktörlerin bir araya getirilmesi, sistemin yeniden şekillendirilmesine ilişkin tartışma, öneri ve yaklaşımların geliştirilmesi Kurultay'ın temel amacıdır. Yeni yaklaşım ve formülasyonların geliştirilmesinde ise yurt dışı örneklerin ve ilgili kurum ve kuruluşların tartışmalara katılması ve bu yaklaşımların ülkesel deneyimlerle birlikte değerlendirilmesinin de Kurultay'a derin bir perspektif katacağı inancını taşımaktayız.

Tüm aktörlerin bir araya getirilmesi amaçlanan panel ve kurultayda kurumlar, konut politikaları ve konut üretiminde, bugünkü rolünün sorgulanması ve gelecekteki rolünün belirlenmesi temaları çerçevesinde yer alacaklardır

Bu çerçevede Kurultayın tartışma konuları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Teknik

Konut mimarisi, yapısal özellikler, inşaat yöntemleri, üretim teknolojileri
Konut stoğu, koruma, yenileme, yeniden değerlendirme

Konut çevrelerinde planlama, tasarım, rehabilitasyon

Konut ve teknoloji: Ütopiyalar

Sosyal

Kentsel dönüşüm süreçleri, konut insan mekan kavramları ve ilişkileri

Gelişme konut alanlarında sosyal donatı ve kamusal alanlar

Konut alanları ve kentsel kültür

Konut alanlarında sosyal hareketlilik (süzülme)

Konut alanlarında farklı tabakaların (gelir ve kültür gruplarının) yaşam biçimleri ve kentle etkileşimi

Ekonomik

Konut üretiminde maliyet

Konut pazarlama yöntemleri

Kentsel dönüşüm süreçleri ve konut alanlarında rant

Konut geliştirme ve örgütlenme modelleri (sigorta vb.)

Konut üretiminde arz talep ilişkisi

Yasal Yönetmelik

Konut üretiminde merkezi ve yerel idarenin rolü

21. yüzyılda konut politikaları

Konut yasası

Konut edindirme biçimlerinde yeni arayışlar

İmar kanununun dayattığı konut tipolojisi

Konut Alanları ve Deprem

Deprem sonrası konut alanlarında değişim ve kent makroformu

Deprem sonrası konut alanlarının üretimi ve değişen talep

Katılım

Bildiri özetleri 800 kelimeyi geçmeyecek şekilde A4 ebadında kağıt kullanılarak yazılmalıdır. Bildiri özetleri en geç 20 Aralık 2001 tarihine kadar posta, faks ya da e-posta yoluyla iletişim adresine gönderilmelidir.

Sekreteryaya ve İletişim

TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi
Demet ERDEM, Ali Rıza NURHAN

Adres: Emirhan Caddesi Bayındır Çıkmazı Sok.
Uygar Apt. No: 1/1 Dikilitaş-Beşiktaş
İSTANBUL

Tel: 0212 275 43 67, **Faks:** 0212 272 91 19

E-posta: spoist@spoist.org

II. PLANLAMA KONGRESİ YAPILIYOR

Odamız ve Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nün ortaklaşa düzenledikleri ve konusu "PLANLAMA EĞİTİMİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK: Sorunlar-Beklentiler-İlkeler" olarak belirlenen ve İstanbul Şubemizce sekreteryası yürütülen II. Planlama Kongresi 7-8 Şubat 2002 tarihlerinde İstanbul'da, Yıldız Teknik Üniversitesi'nde gerçekleştirilecek. Çağrı ve Bildiri Duyurusu aşağıda verilmekte olan Kongre kapsamında, planlama eğitiminin uluslararası standartlara uygunluğunun sağlanması yanı sıra ulusal ölçekte bir kalite ve norm arayışının tartışmalarının başlatılması da hedefleniyor.

ÇAĞRI VE BİLDİRİ DUYURUSU

Kongrenin Amacı

Planlama kavramı, Dünya da ve ülkemizde yaşamakta olan değişim ve dönüşüm süreçleri bağlamında, sürekli sorgulanmakta ve farklı boyutlarıyla tartışılmaktadır.

Katı ve durağan kavramların anlamlarını yitirdiği, bunun yerine "esneklik" ve "uyum" kavramlarının öne çıktığı günümüz koşullarında planlama ve plancı tanımlarını da aynı yaklaşımlarla irdelemek gereği açıktır.

Bir yanda Avrupa Birliği' ne uyum sürecinde yaşanan gelişmeler, diğer yanda planlama ve plancı kavramının kazandığı yeni açılımlar koşutunda en önemli konulardan biride "planlama eğitimi" dir. Bugün ülke genelinde planlama eğitimi veren 10 kurum kapsamında uygulanan eğitim programı sözcüğüne tartışmalar, ulusal-uluslar arası kabuller ve kurumsal kriterler bazında çeşitlenmektedir. Şehir Plancıları Odası farklı kabul ve hedefleri olan bu kurumlar arasında ortak bir tartışma platformunun oluşturulmasının ve eğitim kurumlarının meslektaşlarla bu zeminde buluşturulmasının planlama disiplininin geleceği açısından yararlı olacağına inanılmaktadır.

Bu amaçla düzenlenen II. Planlama Kongresi' nde , planlama ile ilgili tüm tarafların -öğretim üyeleri, meslektaşlar ve öğrencilerin- katılımıyla, gelecek için planlama eğitiminin kurgulanması hedeflenmektedir. Bu bağlamda, kongre kapsamında, planlama eğitimi bir yanda uluslar arası standartlarda yeterliliğe ulaştırmak, diğer yanda ulusal ölçekte bir kalite ve norm arayışının tartışmalarını başlatmak ve ülkedeki planlama eğitiminin geleceğine ilişkin olarak plancının kimlik ve konumunu tanımlamak amaçlanmaktadır.

Kongrede görüşülmesi hedeflenen ana başlıklar;

- Lisans/Yüksek Lisans eğitimleri,
- Uzmanlık alanları,
- Akademik altyapı ve performans sorgulamaları,
- Meslek içi eğitim kavramı,
- Kurumlar arası ilişkiler ve roller
- Üniversitelerin ve Meslek Odasının rolleri karşılıklı beklentileri

olarak kararlaştırılmıştır. Gelecek için kurgulanması hedeflenen planlama eğitiminin uluslar arası düzeyde temsil edilebilmesi amacıyla Türkiye Planlama Okulları Birliği' nin kuruluşuna öncülük yapmak ve somut ilk adımı atmak Kongre'nin diğer önemli hedefidir.

Kongrenin İçeriği

Ulusal Düzlemde Planlama Eğitimi,

Lisans Öncesi Eğitim,

Lisans Eğitimi,

Yüksek Lisans Eğitimi,

Meslek içi Eğitim,

Planlama Eğitiminde Norm ve Standartlar,

Kurumsal yapı,

Akademik altyapı ve performansın sorgulanması

Türkiye Planlama Okulları Birliğinin Oluşumu,

Kurumlar arası İletişim – Beklentiler,

Türkiye' de Plancının Kimliği ve Konumu

Katılım

Bildiri özeti veya tartışma metninin 15 Aralık 2001 tarihine kadar, aşağıdaki form ile birlikte Kongre Düzenleme Kuruluna posta, faks ya da e-posta aracılığı ile iletilmesi gerekmektedir.

Sekreteryaya ve İletişim

TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi
Demet ERDEM, Ali Rıza NURHAN

Adres: Emirhan Caddesi Bayındır Çıkmazı Sok.
Uygar Apt. N:1/1 Dikilitaş-Beşiktaş/
İSTANBUL

Tel: 0212 275 43 67, Faks: 0212 272 91 19

E-posta: spoist@spoist.org

KAMU ARAZİLERİNİN SATIŞINDA YENİ AŞAMA: BEDEL TESPİT KOMİSYONLARI OLUŞTURULDU

18 Temmuz 2001 tarih ve 24466 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, TMMOB, ilgili Odalar ve Odamızın eleştirilerine karşın uygulama aşamasına gelmiş bulunmaktadır.

Haber Bülteninin Haziran-Temmuz 2001 tarihli 129. sayısında ayrıntılı olarak yer alan Odamız görüşleri, bu yasa ile kamu arazilerinin bütçe açıklarının kapatılması amacıyla aceleyle satışa çıkarılmakta olduğunu ve kentlerimizin geleceğinin böylelikle bir kez daha yok edileceğini ileri sürerek, yasanın iptali için girişimlerde bulunuldu. Bu amaçla Odamızca, ana muhalefet partisi olan Doğru Yol Partisine çağrıda bulunularak, yasanın iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesinde dava açması talep edildi. Ancak, Doğru Yol Partisinden çağrımıza olumlu bir cevap alınmadı.

Kamuoyunda yoğun olarak tartışılan Yasanın orman alanlarıyla ilgili hükümleri hakkında, diğer hükümleri onaylanmak suretiyle, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından Anayasa Mahkemesinde dava açıldı. Anayasa Mahkemesi, yasanın orman alanlarıyla ilgili hükümleri için, 14.9.2001 tarihinde "yürütmenin durdurulmasına" karar verdi.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na da, 26 Temmuz 2001 tarih ve 18537 sayılı bir genelge yayımlanarak, "Defterdarlık vasıtasıyla intikal ettirilen hazine arazileri ile ilgili olarak valilikler ve belediyelerce ekte gönderilen esaslar çerçevesinde taşınmazların durumlarının tespit edilmesi, gerekli bilgi ve belgelerin hazırlanarak Defterdarlığa ve Bakanlığa ivedilikle iletilmesi..." istendi. Bu genelgenin ekinde yer alan "Hazineye Ait Satışa Konu Taşınmazların Durum Tespitine İlişkin Esaslar", taşınmazın plan sınırları içinde olması ya da olmaması ile özel yasalara tabi olması durumları hakkında bilgi ve belge hazırlanmasını öngörüyor. Buna göre, satışa konu taşınmaz plan sınırları içinde ise, çevre düzeni planı ve/veya imar planı sınırları içinde olup olmadığı, hangi kullanıma ayrıldığı ve yapılaşma koşulları, planla getirilen koruma alanı sınırları içinde olup olmadığı ve parselasyon planlarının yapıldığı ile ilgili bilgi isteniyor. Taşınmaz plan sınırlarının dışında ise, kentın veya imar planlarının bitişinde, gelişme alanlarında olup olmadığı, köy yerleşik alanı kapsamında kalıp kalmadığı ve

taşınmazla ilgili fiziksel ve coğrafi özellikler ile mevcut kullanım durumunun belirlenmesi isteniyor.

Bir taraftan bu gelişmeler yaşanırken, diğer taraftan da, amaçlandığı biçimde kamu arazilerinin hızlı satışının gerçekleştirilebilmesi amacıyla hükümet harekete geçti ve illerde bedel tespit komisyonlarını oluşturdu. Valilik bünyesinde oluşturulan komisyonlarda, Yasa gereğince, TMMOB İl Koordinasyon Kurulu (İKK) Sekreterlikleri de temsil edilecek.

İKK Sekreterliklerinin bedel tespit komisyonu çalışmalarına ne şekilde katılacaklarının genel çerçevesini belirlemek üzere, TMMOB'de, Odamız adına Genel Sekreter Erhan Demirdizen'in yanısıra ilgili diğer Odaların temsilcilerinin de katıldığı toplantılar yapıldı. Bu amaçla bir TMMOB Yönergesinin hazırlanması çalışmaları başlatıldı. Ayrıca, bedel tespit komisyonlarında görev yapacak TMMOB İKK Sekreterlerince satış yapılması amaçlanan taşınmazlar ile ilgili dosyaların incelenmesinde hangi kriterlerin dikkate alınması gerektiği ile ilgili bir de bilgi formu hazırlandı.

İlgili Bakanlıklara iletilecek formlar ve yönerge çerçevesinde, Odamızın illerdeki yerel birimlerinin TMMOB İKK çalışmalarına yoğun olarak katılmaları ve bu amaçla üyelerimizin de gereğince destek vermeleri, bedel tespiti faaliyetlerinin kamu yararına uygun sonuçlar yaratmasına yardımcı olacaktır.

TMMOB TÜRKİYE III. ENERJİ SEMPOZYUMU

TMMOB Türkiye III. Enerji Sempozyumu, "Küreselleşmenin Enerji Sektöründe Yapısal Değişim Programı ve Ulusal Enerji Politikaları" başlığı ile 5-6-7 Aralık 2001 Ankara'da toplanacak.

Yeni Liberal Politikalar ve Enerji Sektörü, Enerji Sektöründe Ulusal Programlar, Enerji ve Çevre ve Enerji Sektöründe Stratejik Bir Tercih: "Türkiye Bölgesel Bir Enerji Terminali mi Olacak?" konulu çalışmaların sunulacağı Sempozyum, Milli Kütüphane, Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilecek.

Bilgi ve İletişim için:

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası

İhlamur Sokak No: 10/1 06650 Yenışehir-Ankara

Tel: (0.312) 425 32 72-73 Faks: (0.312) 417 38 18

E-posta: emo@emo.org.tr

ODAMIZCA KONYA'DA SEMPOZYUM YAPILDI: DIŞ ÜLKE DENEYİMLERİ VE ENGELSİZ KENTLER

Odamız Konya İl Temsilciliği ve Selçuk Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nce 12-13 Kasım 2001 tarihlerinde gerçekleştirilen sempozyuma Odamız Yönetim Kurulu adına katılan Genel Sekreter Erhan Demirdizen bir açılış konuşması yaparak, metropoliten kentlerimizin nüfus artış hızının düşmeksizin sürmesinin bu kentlerimizde yoğun bir yapılaşma baskısı yaratmaya devam ettiğine dikkatleri çekerek, doğal ve tarihsel çevrenin korunmasında şehir plancılarına ve yerel yöneticilere düşen sorumluluklar hakkında uyarılar yaptı.

Açılış konuşmasında, yerel siyasetçilerin planlama sürecindeki rolü, halkın ihtiyaçları ile mesleki ve bilimsel doğrular arasındaki geçişin sağlanması olarak tanımlandı ve bugün siyasal kişilerin kentlerimizin mesleki ve bilimsel ihtiyaçlarını popülizme teslim ettikleri vurgulandı. Ayrıca, özellikle son dönemlerdeki ekonomik krizler nedeniyle toplumumuzda yaşanan ciddi boyutlardaki işsizlik sorununun çözümünün üretime yönelik yatırımlarla mümkün olabileceği; ancak bu bakış açısının, *'yatırım yapılsın da, nereye ve nasıl yapılsa yapılsın'* türünden bir yaklaşımı meşru kılmayacağı; yerli ve yabancı yatırımlarda planlama mekanizmalarının devre dışı bırakılmasının gelecekte çok daha büyük toplumsal maliyetler yaratacağı dile getirildi.

Selçuk Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanı Doç. Dr. Rahmi Erdem'in yönettiği sempozyumun ilk oturumunda, Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hülagü Kaplan, "Avrupa'daki Şehir Plancılarının Bugünkü Konumları, Roller ve Planlamanın Geleceği", Selçuk Üniversitesi Mimarlık Bölümü Başkanı Doç. Dr. Kerim Çınar, "Dış Ülkeler ve Konya'nın Kentsel Tasarım Çerçevesinde Karşılaştırılması", Başbakanlık Özlükler İdaresi Başkanlığı'ndan Şehir Plancısı Eser Atak da "Engelsiz Kentlere Doğru" konulu bildirimler sundular.

İller Bankası İmar Planlama Daire Başkanı Cafer Kınalı'nın yönettiği ikinci oturumda ise, Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Çiğdem Çiftçi, "Türkiye'de Metropol Statüsündeki Üç Büyük Kentte Hizmetler Sektörünün Gelişimi ve Gelişmiş Ülke Metropolleleriyle Karşılaştırılması", İller Bankası Genel Müdürlüğü'nden Şehir Plancısı Gülay Önel, "İller Bankasının Planlamadaki Rolü",

Konya Büyükşehir Belediyesinden Şehir Plancısı Serdal Baran, "Konya'nın Şehirsel Gelişimi ve Planlama Süreci" konulu sunuşlar yaptılar. Odamız Genel Sekreteri Erhan Demirdizen de, sempozyuma ilişkin genel bir değerlendirme yaptı.

Sempozyum, ikinci gün yapılan fotoğraf yarışması sonuçları, ödül töreni ve öğrenci söyleşisi ile devam etti. Şehir ve Bölge Planlama bölümü öğrencileri arasında düzenlenen fotoğraf yarışmasında ödül alan öğrencilere Odamız yayınları hediye edildi. Ayrıca, Selçuk Üniversitesi Öğretim Görevlisi Şenol Aydın'ın yönettiği öğrenci söyleşisinde, öğrencilerin Odamız ve Temsilciliğimizle ilgili çeşitli sorularına, Konya İl Temsilcimiz Keziban Kutlu ve Temsilci Yardımcısı Fatih Yılmaz cevap verdiler.

BELEDİYELER BİRLİĞİ TARAFINDAN YUVARLAK MASA TOPLANTISI DÜZENLENDİ: YENİ YASALAR VE BELEDİYELERİMİZ

Türk Belediyeler Birliği tarafından düzenlenen "Yeni Yasalar ve Belediyelerimiz" konulu yuvarlak masa toplantısı 12 Kasım 2001 tarihinde Ankara Hilton Otelinde gerçekleştirildi. Odamız adına genel başkan Necati Uyar'ın katıldığı toplantıda son aylarda çıkarılan ve yerel yönetimleri ve meslek alanımızı doğrudan ilgilendiren, Hazine Arazilerinin Satışı, Yapı Denetimi, Kamulaştırma, Fonların Kaldırılması, Organize Sanayi Bölgeleri, Teknoloji Bölgeleri, Doğalgaz ve Konut Müsteşarlığı ile ilgili yasal düzenlemeler ele alındı ve tartışıldı.

Prof. Dr. Cevat Geray tarafından yönetilen toplantıya bazı belediye başkanları ile Bayındırlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Botaş gibi ilgili kurum temsilcileri ve Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Genel Başkanı Hüseyin Ülkü ile Türk Belediyeler Birliği Danışma Kurulu üyeleri katıldı.

Hazine arazilerinin satışı ile ilgili yasaya ilişkin tartışmalar toplantı gündeminin en önemli bölümünü oluşturdu. Necati Uyar toplantıda yaptığı konuşmada, kamuya ait arazilerin kentler ve planlama açısından önemine vurgu yaparken bu alanların satışından elde edilecek gelirle ülkenin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıların giderilmesinin olanaksız olduğunu ve bu satışların aslında tam anlamıyla bir peşkeş olduğunu dile getirdi.

Son zamanlarda çıkan tüm yasal düzenlemelerin, yerel yönetimlerin elinden bir kısım yetkiyi de alıp götürdüğü, toplantının üzerinde uzlaşılan sonuçlarından biri oldu.

BAKU-CEYHAN HAM PETROL BORU HATTI PROJESİ:
ULUSAL SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI
TOPLANTISI YAPILDI

Hazar Denizinden elde edilen ham petrolün Ceyhan'a kadar borularla taşınmasını ve oradan deniz yoluyla dünya pazarına aktarılmasını amaçlayan Baku-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Projesi hakkında Ankara'da 15 Ekim 2001 tarihinde yapılan ulusal sivil toplum kuruluşları toplantısına, BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün çağrısı üzerine Odamız da katıldı.

Odamız adına Genel Sekreter Erhan Demirdizen'in katıldığı toplantıda, hattın Türkiye bölümüne ilişkin BOTAŞ, BP ve yüklenici firmalarca hazırlanmakta olan Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (ÇSED) Raporu ele alındı. Sosyal Etki Değerlendirmesi adıyla gerçekleştirilen çalışma, boru hattı boyunca projenin insan ve yerleşimleri üzerindeki etkilerinin belirlenmesini ve olumsuz etkilerin giderilmesine dönük stratejilerin geliştirilmesini hedefliyor.

Ulusal STK toplantısında Odamız tarafından, projenin hat boyunca ve Ceyhan yerleşiminde inşaat ve işletme dönemleri için yaratacağı istihdam, konut, altyapı, ulaşım vb. gereksinmesi bakımından üst ölçekli bir fiziksel planlama çalışmasına yahut etüdüne tabi tutulmasının ve hattın, güzergah boyunca yerleşme bütünlüklerine etkisinin analiz edilmesinin önemi üzerinde duruldu. Bu çalışmaların ÇED düzeyinde yapılmasının yeterli olmayacağı, güzergah yakınındaki tüm yerleşmelerin üst ölçekli planlarının ele alınmasının da gerektiği vurgulandı. BOTAŞ, BP ve yüklenici firma temsilcilerince, Odamız tarafından dile getirilen konularda bu aşamada bir sorun saptanmadığı ifade edildi.

Baku-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Projesi ile ilgili olarak, hattın geçeceği 10 il ve İstanbul'da 2002 yılı başından itibaren yeniden yerel STK toplantılarının düzenleneceği; 2002 yılı Şubat ya da Mart ayında da ikinci ulusal STK toplantısında gelinen aşamanın tartışmaya açılacağı BOTAŞ yetkilileri tarafından bildirildi.

Bu yıla kadar 'siyasi bir proje' niteliğinde olan Baku-Ceyhan hattının ilk kez 'teknik' bir nitelik kazanmaya başlaması olumlu bir gelişmedir. Ancak; Ardahan, Kars, Erzurum, Erzincan, Gümüşhane, Sivas, Kayseri, Kahramanmaraş, Osmaniye ve Adana illerinden geçen, 40 yıl boyunca binlerce ton yanıcı ve patlayıcı maddenin sevk edileceği 1065 km uzunluğundaki bu boru hattının yapım aşamasının, -ileriye dönük taşıdığı riskler dikkate alınarak- meslektaşlarımızca ve Odamızın yerel birimlerince de izlenmesinde yarar bulunuyor

---

DŞG 24. KOLOKYUMU KİTABI ÇIKTI:
"Geleceği Planlamak"

6-8 Kasım 2000 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilen "Geleceği Planlamak" konulu Dünya Şehircilik Günü 24. Kolokyumu'nda sunulan bildirilerin derlendiği Kolokyum Kitabı, Şehir Plancıları Odası yayını olarak çıkmıştır. Kent planlama ve tasarım süreçlerinde özürülere duyarlılık ve engelsiz kentsel mekan tasarımı, doğal kaynakların ve ekosistemlerin planlama sürecinde ele alınmasına, GIS ve internet teknolojilerinin planlama sürecine katkısından, kent planlamanın toplumsal adalet, eşitlik ve kamu sağlığı kavramları açısından yeniden ele alınmasına kadar çok çeşitli konularda bildirilerin yer aldığı kitap Oda Genel Merkezi ile şube ve temsilciliklerimizden edinilebilir.

2001/3 SAYILI PLANLAMA DERGİSİ ÇIKTI:
"Doğal Olayların Afete Dönüşmesi ve
Planlama -1"

Odamız yayınlarından Planlama Dergisinin 2001/3 nolu Eylül sayısı çıkmıştır. "Doğal Olayların Afete Dönüşmesi ve Planlama I" dosya konusu ile hazırlanan dergide, afet kavramını planlama bağlamında tartışan ve 1999 yılında yaşadığımız depremler sırasında ve sonrasında yapılan çalışmaları, çıkarılan yasa ve yönetmelikleri değerlendiren yazıların yanı sıra, tez özetlerinin ve odamızca yapılan basın açıklamaları ile deprem raporunun yer aldığı bölümler de bulunmaktadır. Dergide ayrıca, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı tarafından düzenlenen "Ankara Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi Bölge Parkı ve Yakın Çevresi Kentsel Tasarım ve Peyzaj Proje Yarışması"nda ödül alan projelerin tanıtıldığı bir bölüm de yer alıyor. Planlama Dergisinin anılan sayısı, Oda Genel Merkezi ile şube ve temsilciliklerimizden edinilebilir.

"Doğal Olayların Afete Dönüşmesi ve Planlama" konusunun yoğun ilgi görmesi, Odamıza bu konuda çok sayıda yazı iletilmesi ve ayrıca konunun önemi nedeniyle, Planlama Dergisinin 2001/4 nolu Aralık sayısı da anılan dosya konusu kapsamında hazırlanmıştır. Aralık sayısında ayrıca, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından düzenlenen "Kadıköy Meydanı-Haydarpaşa-Harem Yakın Çevresi Kentsel Tasarım ve Proje Yarışması"nda ödül alan projeler de tanıtılmaktadır. Halen baskı aşamasında olan aralık sayısı kısa bir süre sonra yayınlanacaktır.

ATÖLYE:

DAR GELİRLİ AİLELERİN KONUT SORUNLARININ ÇÖZÜM YOLLARI

Britanya Hükümetince desteklenen "Dar Gelirli Ailelerin Konut Sorunlarının Çözüm Yolları" konulu araştırmanın bulguları, Ankara'da, 18 Kasım 2001 tarihinde, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Ernst Reuter İskan ve Şehircilik Araştırma ve Uygulama Merkezi adına Prof. Dr. Ruşen Keleş ve İngiliz Mimar-Şehir Plancısı Geoffrey K. Payne tarafından yönetilen atölyede ele alındı.

Prof. Dr. Ruşen Keleş, Prof. Dr. Murat Balamir ve Dr. Nilgün Görer tarafından sunuşu yapılan araştırmaya ilişkin atölyeye Odamız adına Genel Sekreter Erhan Demirdizen katılarak, Türkiye'de kentsel yoksulların aynı zamanda büyük oranda göç eden kırsal nüfus olarak algılanması gerektiği; ev sahipliği-kiracılık ve el değiştirmeye ilişkin bazı göstergelerde değişiklik olmakla birlikte bir konut yapım biçimi olarak geçekondunun tarihsel ana karakterini temel hatlarıyla koruduğu; bu yüzden sorunun hala sosyolojik niteliğini yitirmediği; bir ucuz konut biçimi olarak geçekondunun, bürokratik maliyetlerden değil ekonomik maliyetlerden kaynaklandığı gerçeğinin görmezden gelinemeyeceği; geçekondunun bir şehircilik araştırması olmaktan öteye geçirilip bir planlama sorunsalı olarak kavranmasının üzerinde bugüne kadar yeterince durulmadığı konularını vurguladı. Ayrıca, Tütün Yasasının kabulü ve tarım alanındaki kamu sübvansiyonlarının hızla ortadan kaldırılmasına ilişkin IMF kaynaklı gelişmelerin yeni bir kırdan kente göç dalgası yaratacağı; bunun da Türkiye'de kentsel yoksulların barınma ihtiyacının farklı bir boyut kazanmasıyla sonuçlanacağı dile getirildi.

Atölye katılımcıları, dar gelirli ailelerin konut sorunlarının çözümünün piyasa sistemi içinde bulunamayacağı; kamu kaynaklarınca sübvansiyon uygulanmasının zorunlu olduğu görüşü üzerinde odaya sağladılar. Son aylarda yürürlüğe konulan kamu arazilerinin satışının ise kentsel gelişmeyi ve bu arada dar gelirli ailelerin barınma ihtiyacını piyasa mekanizmasına havale eden bir nitelik taşıdığı vurgulandı. Toplu Konut Fonunun yanlış siyasal tercihlerle bitirildiği, ancak Toplu Konut İdaresinin toplu konut tasarruf sistemi ve ipotega dayalı uzun vadeli kredilendirme yöntemi üzerinde yeni çalışmalar yaptığı ifade edildi.

İngiliz Mimar-Şehir Plancısı Geoffrey K. Payne ise, kamu sübvansiyonlarının içinde bulunduğumuz dönemde devletin kullanabileceği kamu kaynaklarının kısıtlı olması nedeniyle olanaksız olduğunu, çözümün konut maliyetinin düşürülmesinde buluna-

bileceğini dile getirdi. Ayrıca, bürokratik maliyetlerin de konut maliyetini artırıcı bir etkisinin olduğunu söyledi.

Dört yıllık bir araştırma olarak tasarlanan Dar Gelirli Ailelerin Konut Sorunlarının Çözüm Yolları Araştırması, alan çalışmalarından elde edilen bulguların, aynı katılımcılarla, her yılın sonunda tekrar edilecek atölyelerde tartışılarak olgunlaştırılması öngörülüyor. Atölyeye, Odamızın yanısıra, Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Toplu Konut İdaresi, Türkiye Müteahhitler Birliği, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı temsilcileri ile öğretim görevlileri ve uzmanlar katıldı.

BURSA ŞUBE DANIŞMA KURULU TOPLANDI

Odamız Yönetim Kurulu adına Genel Sekreter Erhan Demirdizen ve Denetleme Kurulu üyesi Serdar Karaduman'ın katıldığı Bursa Şube Danışma Kurulu 3 Kasım 2001 tarihinde Bursa'da yapıldı.

Bursa'daki üyelerimizin ve Şube Yönetim Kurulu üyelerinin katıldıkları toplantıda, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca hazırlanan İmar ve Şehirleşme Kanun Taslağı, Dünya Şehircilik Günü 5. Türkiye Şehircilik Kongresi, Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı, Endüstri Bölgeleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Bursa kentindeki planlama çalışmaları hakkında görüşmeler yapıldı. Danışma Kuruluna katılan üyelerimizin özellikle üzerinde durdukları konu, Bursa kentinin merkez ilçelerinden olan Yıldırım'daki 'sağlıklılaştırma planları' oldu. Bu plan çalışmalarında "mevcut durum, imar durumudur" şeklinde bir yaklaşımın tehlikeli bir biçimde geçerlilik kazanmakta olduğu dile getirilerek, ilgili kurumların şehir plancıları tarafından uyarılmaya devam edilmesinin gereği üzerinde duruldu.

MESLEKTAŞIMIZA ÖDÜL

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nda Şehir Plancısı olarak görev yapmakta olan üyemiz Ş. Gülcen EREN, Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM)'nde 14.03.2001- 04.07.2001 tarihleri arasında yürütülen 21. Dönem Uluslararası İlişkiler Uzmanlık Kursu için hazırlanan "Geopolitic, Politic and Economic Discussion of Middle East and Caucasus Centered Oil and Natural Gas Projects and the Position of Turkey (Kafkas ve Orta Doğu Merkezli Petrol ve Doğal Gaz Projelerinin Jeopolitik, Politik ve Ekonomik Tartışması ve Türkiye'nin Pozisyonu)" konulu ödev ile birincilik ödülüne layık görülmüştür. Ödül töreni, 21 Kasım 2001 Çarşamba günü ATAUM'da yapılmıştır. Sayın Eren'i kutlarız.

TMMOB II. Mühendislik Mimarlık Kurultayı:
YEREL KURULTAYLAR BAŞLADI

14 Ekim 2001'de İKK Sekreterlerinin katılımı ile toplanan Düzenleme Kurulu'nda alınan karar uyarınca Yerel Kurultaylar toplanmaya başladı. Nisan ayında yapılacak TMMOB II. Mühendislik Mimarlık Kurultayı'nda sadece yerel kurultaya katılan üyeler delege olabileceği için üyelerimizin Yerel Kurultaylara katılımı büyük önem taşımaktadır.

TMMOB II. Mühendislik Mimarlık Kurultayı YEREL KURULTAYLAR TAKVİMİ				
İl	Katılımcı İller	Tarih	Yer	Saat
DİYARBAKIR	Diyarbakır, Muş, Bingöl, Tunceli, Elazığ, Malatya, Adıyaman, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt	1 Aralık 2001	TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesi	11:00
KOCAELİ	Kocaeli, Sakarya, Bolu	8 Aralık 2001	Kocaeli Üniversitesi Merkez Kampüsü Konferans Salonu-Anıtpark	10:00
SAMSUN	Samsun, Ordu, Sinop, Amasya	22 Aralık 2001	Gazi Sahnesi	10.00
İZMİR	İzmir, Manisa	22 Aralık 2001	İzmir Barosu Toplantı Salonu	13.00
İSTANBUL	İstanbul	22 Aralık 2001		
KIRKLARELİ	Kırklareli	23 Aralık 2001	İstiklal Cad. Özel İdare İşhanı Kat:1	10:00
EDİRNE	Edirne	23 Aralık 2001	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Edirne Şubesi	14:00
BURSA	Bursa, Yalova	23 Aralık 2001		
VAN	Van, Hakkari, Bitlis, Muş, Ağrı	24 Aralık 2001	Merit Şahmaran Otel	13:00
DENİZLİ	Denizli, Muğla, Uşak, Aydın, Afyon	29 Aralık 2001	TMMOB Toplantı Salonu Uçancıbaşı Mah. 561 Sok. No:4 Kat 1	13.00

TMMOB Kamu İhale Yasası ile ilgili Basın Açıklaması Yaptı:

**KAMU İHALE YASASI HALKIMIZIN
VE ÜLKEMİZİN ÇIKARLARI
AÇISINDAN YENİ BİR TEHDİTTİR**

Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı Kemal Derviş'in, kamu ihale yasasının geciktirildiğini ve bir an önce yasalara 2002 yılında yürürlüğe girmesi gerektiğini belirtmesi üzerine bir açıklama yapan TMMOB Başkanı Kaya Güvenç "IMF'nin çıkarılması için direktif verdiği ihale yasasının, kamu alımlarını yabancı şirketlere açacak şekilde ve yeterince tartışılmadan yasalaştırılmaya çalışılması, halkımızın ve ülkemizin çıkarları açısından yeni bir tehdittir" dedi. Yolsuzlukları önleme gerekçesiyle yeniden düzenlenmek istendiği belirtilen Kamu İhale Yasası taslağı üzerindeki çalışmalar büyük bir gizlilik içinde sürdürülmektedir. Her gün değiştiği duyulan taslağın elimize geçen ve 18 Ekim tarihini taşıyan şekli, düzenlemenin asıl amacının kamu alımlarının yabancı şirketlere açılması olduğunu kanıtlamaktadır.

Yasa AB'ye entegrasyon sürecinin bir parçasıdır. Yabancı firmaların ihalelere katılmasına olanak tanıyan eşik değerler yabancı firmalarca uygun bulunan değerlerdir. Kaldı ki, kısa bir süre sonra yeni baskılarla bu değerlerin de aşağıya çekilmeyeceğine ya da bütünüyle kaldırılmayacağına ilişkin hiçbir güvence bulunmamaktadır. Kamu ve özel sektör kaynaklarımızın yetersizliği, altyapımızın rekabete uygun olmaması nedeniyle, ihalelerde yerli firmaların rekabet şanslarının az olacağı açıkça bellidir. Taslak, eşit olmayanlara "eşit koşullar sağlamak" gibi bir anlayışı benimsemektedir. Bu uygulamayla, ne yerli sanayimizin, ne reel sektörümüzün ne de eğitilmiş insan gücümüzün geliştirilmesi mümkün olacaktır. Uluslararası tahkim nedeniyle de yerli firmaların eşitsizliği artacaktır.

Ülkemizin diğer bütün çalışanları gibi, aralarında mühendislerin ve mimarların da yer aldığı eğitilmiş işgücü de işsizlik ve yoksulluk kısırcasında bulunurken, diğer kamu ihaleleri gibi danışmanlık hizmetleri de yabancı firmalara açılmaktadır. Oysa bugün sayıları dört yüz bine yaklaşan

mühendislerin ve mimarların en az üçte biri ya işsizdir, ya meslek dışında çalışmaktadır ya da yoksulluk ücretleriyle yaşamak zorundadır. Geri kalmışlık zincirinden kurtulmak için eğitimin geliştirilmesi, bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirmeye yatırım yapılması gerekirken, bunlar yapılmadığı için mühendislerin ve mimarların büyük bir bölümü mesleklerini uygulayamazken, şimdi siyasal iktidar bu koşulları ağırlaştırarak girişimlerde bulunmaktadır. Bunları anlamak mümkün değildir.

İlk Taslağın ortaya çıkmasından hemen sonra Avrupa Birliğinin yoğun girişimlerine konu olan Kamu İhale Yasası, bu şekliyle halkımızın değil, yabancı firmaların çıkarlarına hizmet edecek, ülkemizi sömürgeleştirme yolunda yeni bir adım olacak ve toplum kaynaklarının yabancı sermayeye aktarılması için yeni bir araç olarak kullanılacaktır. Karşılıklılık ilkesini bile içermeyen Taslak, yabancı sermayeye verilmek istenen yeni bir ayrıcalıktan başka bir şey değildir. Özetlemek gerekirse, IMF'nin koşul olarak belirttiği diğer bütün düzenlemeler gibi, bu düzenleme de, bu şekliyle, ülkemizin yıllık 25 ile 35 milyar dolar arasında olduğu tahmin edilen bu büyük bir pazarının koşulsuz olarak yabancı sermayeye açılmasını sağlamak üzere hazırlanmıştır.

Şubat krizinden sonra, IMF'nin verilecek krediler için çıkarılmasını şart olarak öne sürdüğü 15 yasanın arasında yer alan Kamu İhale Yasası'nın elimizdeki taslağı, uzun yıllardan beri yakınmalara neden olan kimi teknik konularda ve ayrıntılarda, örneğin ödenek olmadan ya da inşaat işlerinde projeler tamamlanmadan ve ÇED raporu alınmadan ihaleye çıkılmaması, vb. gibi iyileştirmeler getiriyorsa da, kapsamı ve düzenlemeleri itibarıyla, bu alandaki sorunları ve yolsuzlukları önleyecek nitelikte değildir. Kaldı ki, bu iyileştirmelerin de geniş bir tartışma ortamının yaratılarak taşıdığı kimi eksikliklerden arındırılması gerektiğini de belirtmek durumundayız.

Bütün ülkeler kamu alımlarını, ulusal politikalarının ve kalkınma planlarının gerçekleştirilmesinde, kamusal kaynakları kalkınmanın stratejik önceliklerine göre yönlendirmenin önemli bir aracı olarak kullanmaktayken, Taslak bu anlayıştan bütünüyle yoksundur. Oysa, kamu alımları her şeyden önce, toplumun doğrudan ya da dolaylı gereksinmelerinin kamu kaynakları kullanılarak karşılanmasıdır. Toplumun, gereksinme olarak adlandırılıp ihaleye çıkan işlerin gerçekten gereksinme olup olmadığını denetleme olanağı bulunmamaktadır. Oysa, yolsuzlukla mücadele hedefleniyorsa, toplum denetiminin bu noktadan başlaması gerekmektedir. Bu nedenlerle de, yasanın amaç maddesinin hem bu hususu hem de kamu ihalelerinin halkımızın refah düzeyinin geliştirilmesinde ve gelir adaletsizliğinin giderilmesinde bir araç olduğunu ve kamu yararının temel alındığını belirtmesi gerekmektedir. İlginçtir ki, Taslağın amaç ve temel ilkelerinde "toplum yararı ya da kamu yararı" sözcüğü yer bile almamaktadır.

IMF'nin çıkarılması için direktif verdiği Kamu İhale Yasasının, kamu alımlarını yabancı şirketlere açacak şekilde ve son zamanlarda alışkanlık haline geldiği gibi, yani ilgililerce yeterince tartışılmadan ve kamu oyu tarafından anlaşılmadan yasalaştırılmaya çalışılmasını, krizden çıkmaya değil yeni krizlere bir davetiye ve halkımızın ve ülkemizin çıkarları açısından yeni bir tehdit ve uluslararası sermayeye bir teslimiyet olarak görüyoruz.

AİDAT BORÇLARINIZI ÖDEYİNİZ

2001 Yılına ve eski yıllara ait aidat borçlarınızı aylık 2.000.000.TL'den ödemeyen üyelerimiz, 2002 yılında bu borçlarınızı yeni yılın aidat değerinden ödeyeceklerdir. 2001 yılı aidat borçlarınızı yıl sonuna kadar ödemeyi ihmal etmeyiniz.

TAHAKKUK ÖDEMELERİ

Odamız banka ya da posta çeki hesaplarına yapılmakta olan ödemelerin Oda muhasebe kayıtlarına doğru bir biçimde işlenmesinde zaman zaman sorunlar gündeme gelebiliyor. Bu sorunların en aza indirilmesi için lütfen; banka ve posta çeki hesaplarına para yatırarak yaptığınız tahakkuk ve aidat ödemelerinizde; banka dekontuna adınızın, sicil numaranızın ve ödemeyi ne için ve hangi tahakkuk fişine istinaden yaptığınızı yazılmasına özen gösteriniz.

ŞPO İLETİŞİM LİSTESİ AKTİF HALE GELDİ

Odamız ile üyeler arasındaki iletişimi güçlendirmek, süreli haberlerin ve duyuruların üyelere zamanında iletilmesini sağlamak amaçları ile elektronik posta iletişim ağı aktif hale geldi. Ağa dahil olmak isteyen üyelerimiz, iletişim listesine e-posta adreslerini web sitemizin (www.spo.org.tr) ana sayfasından kaydedebilirler. Bu liste karşılıklı tartışmaya kapalı olup, sadece odadan gönderilen duyuruların ve haberlerin üyelere ulaştığı bir nitelikte tasarlandı. Hali hazırda listeye dahil olan üyelerimiz, listeden ayrılmak istediklerinde spo@spo.org.tr adresine bir e-posta ile bu isteklerini iletebilirler.

ANKARA ŞUBEDEN HABERLER

GELENEKSEL ŞEHİRCİLER GECESİ YAPILDI

Dünya Şehircilik Günü kutlama haftası etkinlikleri çerçevesinde gerçekleştirilen Avrupa Birliği Süreci ve Planlama konulu 5. Türkiye Şehircilik Kongresi'nin son günü, kutlama haftasının son etkinliği olarak düzenlediğimiz Geleneksel Şehirciler Gecesi Yemeği, 9 Kasım 2001 tarihinde, Best Western Hotel 2000'de gerçekleştirildi. Zekai Tunca, Tolga Çandar ve Seza Kırgız'ın konuk sanatçı olarak katıldığı gecede yaklaşık 140 meslektaşımız, sanatçıların güçlü yorumları eşliğinde güzel bir gece geçirdiler.

ÇAYYOLU 927 PARSELE İLİŞKİN DAVAMIZ SONUÇLANDI

Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 14.1.2000 gün ve 29 sayılı kararı ile onanan, Çayyolu, tp 927 parselle ilgili 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı Değişikliğinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açtığımız davanın, bilirkişi raporuna istinaden verilen kararda; üst ölçekli planda ağaçlandırılacak alan kullanımında kalan parselin imar mevzuatına, şehircilik ve planlama ilkelerine aykırı bir şekilde özel mülkiyete konu tek bir parseli kapsayacak şekilde parçacı bir yaklaşımla hazırlandığı, Ankara'nın gelişim koşullarının ana çizgilerinin belirlendiği en üst ölçekli planın İmar İskan Bakanlığı'nca 28.04.1982 tarihinde onaylanan 1/5000 ölçekli Ankara Metropolitan Alan Nazım Planı olduğu, bu planda dava konusu parseli içeren alanın ağaçlandırılacak alan kullanımına ayrıldığı, bu alanın Ankara Yeşil Kuşak Çalışması'nın bir parçası olduğu, üst ölçekli plandaki kullanım kararlarının alt ölçekli planda yeniden ele alınabileceği, ancak yeniden değerlendirmenin gerekçelerinin de ortaya konulması gerektiği belirtilmiştir. Dava konusu plan ile yeşil alan kullanımının içinde konut kullanımı öngörüldüğü, bu suretle ölçekler arası sürekliliğin bozulmasına yol açıldığı, burada öncelikle gözetilmesi gerekenin yeşil kuşağın sürekliliğinin sağlanması olduğu, ağaçlandırılacak alanlarda izin verilebilecek nüfus yoğunluğu en çok 10 kişi/ha iken dava konusu planla 150 kişi/ha yoğunluğunun öngörülmesinin hem mevzuata hem de planlama esaslarına aykırı olduğu, diğer taraftan daha önce iptal edilen planların yarattığı bir boşluk olduğu, 1/25000 ölçekli plan olmadan 1/5000 ölçekli plan ile kentsel gelişmeyi yönlendirmek olanağının bulunmadığı, mevcut 1/50000 ölçekli planda

ağaçlandırılacak alan kullanımında bulunan alanda konut alanı öngörmenin üst ölçekli plana aykırı olduğu, ağaçlandırılacak alanda konut kullanımı önermenin gereklerinin açık bir biçimde ortaya konması gerektiği, bunların hiçbirinin yerine getirilmediği, bu nedenle kamu yararı yerine kişisel çıkarların gözetildiği kuşkusunun doğduğu belirtilmiştir. Kent içinde bir parseli ilgilendiren bir plan değişikliğinin, nazım plan olarak nitelendirilmesinin nazım imar planı tanımına aykırı olduğu, uygulama planı niteliği aldığı, planlama esaslarına ters düştüğü, bu yüzden dava konusu plan değişikliğinin çevresi ile bütünleşmemiş bir biçimde hazırlandığı, yollar ile bağlantılarının nasıl olacağını belirsiz olduğu ve sonuç olarak 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı değişikliğinin 3194 sayılı yasaya, kamu yararına ve planlama esaslarına uygun olmadığı belirtilmiştir. Uygulanması halinde telafisi güç zararlara yol açacağından 25.04.2001 tarihinde Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından yürütmesinin durdurulması kararı verilmişti. Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından bilirkişi raporunun içerdiği ve yeterli görülen teknik bilgiler karşısında bilirkişi raporu aynen benimsenerek dava konusu Çayyolu Tp 927 no'lu parseli ait 1/5000 ölçekli nazım imar planı değişikliği ile itiraz üzerine yoğunluğun 150 kişi/ha olarak düzeltilerek onanmasına ilişkin Belediye Meclisi kararında şehircilik ve planlama ilkelerine, kamu yararına ve mevzuata uyarlık görülmemiş ve bu nedenlerle 02.10.2001 tarihinde, dava konusu işlemin iptaline oybirliğiyle karar verilmiştir.

İSTANBUL ŞUBEDEN HABERLER

17.10.2001 tarihinde İstanbul Şube Başkanı Ahmet Turgut Flash TV programına katılarak, İstanbul' un yayalaştırma çalışmaları ve özelinde Taksim-Büyükdere arasında devam eden çalışmalar hakkında odamız görüşlerini bildirmiştir.

01.11.2001 tarihinde İstanbul Şube yönetim kurulu üyelerinden Gülşen Kaplan Marmara TV de "Kadın Dünyası" programına katılarak, Şehir Planlama mesleği, Şehir Plancıları Odasının görevleri, işlevleri, bunların tanımı ve diğer meslek odalarıyla ilişkileri konularında odamız görüşlerini sunmuştur.

İstanbul Şube Başkanı Ahmet Turgut, CNN Turk Ekonomi programına katılarak "Hazine Arazilerinin Satışı" ile ilgili 4706 sayılı yasa ile ilgili olarak; Kamu arazilerinin satışı konusundaki çekincelerimiz ve yasanın eksiklikleri hakkında görüşlerimizi bildirmiştir.

"METROPOLİTEN ALAN YÖNETİMİNDE YENİ ARAYIŞLAR: İSTANBUL" KONULU SEMPOZYUM YAPILDI

TMMOB Şehir Plancıları Odası ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin birlikte düzenledikleri "Metropolitan Alan Yönetiminde Yeni Arayışlar: İstanbul" konulu Sempozyum, 13-14 Kasım 2001 tarihlerinde İstanbul Ticaret Üniversitesi Konferans Salonunda ilgili çevrelerin yoğun katılımıyla gerçekleştirildi.

Yaklaşık 400 katılımcıyla gerçekleştirilen toplantıdan, bugüne dek pek çok kez tartışılmış olan metropolitan alanlarda yaşanan yönetim sorunları ve bu alana ilişkin öneriler oluşturma adına önemli çıkarsamalar elde edilmiştir. Belki de en önemli nokta konunun en önemli aktörlerinin bir araya getirilmesi olmuştur. Gerek kent yöneticileri, kent yönetiminde rol alan teknik kişiler, kent plancıları gerek bürokrat ve siyasetçiler ve gerekse hem kamu yönetimi hem de planlama camiası, ve bu alanlarda çalışan akademisyenlerin katıldığı toplantı sonuçlarını genel hatlarıyla şu şekilde özetlemek mümkündür.

Öncelikle İstanbul'u tartışırken konuyu Türkiye genelinden soyutlamak mümkün değildir. Ya da bir başka deyişle İstanbul için söz edilen sorunlar demetini diğer metropolitan alanlardan soyutlamak da gerçekçi değildir. İstanbul'un tüm niceliksel ve niteliksel ayrıcalıklarına rağmen bu içiçe geçmiş olan sistem bir bütün olarak değerlendirilmediği taktirde elde edilen çözümler geçici olacaktır. Açıktır ki İstanbul, ülke bütününe ait olan sorunların düğüm noktasıdır. Ve üst ölçekten gelen sorunlar en çarpıcı yansımalarını ve sonuçlarını da bu kent yaşamaktadır.

Ülke genelinde kamu yönetimi, kent yönetimi, metropolitan alanlar yönetimi ve planlaması gibi kavramlar ivedilikle bir bütün olarak ele alınmalı ve sistem yasal ve örgütsel boyutlarını ve işleyiş mekanizmalarını kapsayacak şekilde yeniden kurgulanmalıdır.

Bu yenilenme çalışmalarının bir başka boyutu belki de en önemli aşaması planlama disipliniyle ilgilidir. Planlama kurumunun etkin olarak işlerliğe kavuşturulması ve tüm kamu oyununun da bu alanda bilinçlendirilmesi bugün karşımıza kent yönetimi adına çıkan pek çok sorunu da çözüme kavuşturacaktır. - Bu noktadan hareketle bölge planlama, metropolitan alan planlaması gibi etaplarla planlamanın hiyerarşisinin tamamlanması, planlama sürecinde yaşanan kopuklukların, otonom müda-

halelerin ve çok başlıkların giderilmesi, planlama kavramıyla çelişen planlamanın bütünselliğini bozan müdahalelerin kaldırılması, "Özel Amaçlı Plan" kavramlarının ve bu kavramların getirdiği bürokrasi ve süreç anaşilerinin kaldırılması gibi pek çok örnekten söz etmek mümkündür.

Sonuç olarak temel amacın "yerel" in çıkar ve haklarının gözetilmesi, yaşam ve çevre kalitesinin maksimize olması gerektiği yeniden yapılanma hareketin dört boyutlu olarak tanımlanmıştır.

Birinci Boyut:

Kamu yönetim sisteminin bütüncül olarak yeniden yapılandırılması,

Organizasyon ve eşgüdümün sağlanması,

Yasal ve kurumsal anaşinin giderilmesi, organizasyon ve eşgüdümün sağlanması kurum ve farklı kademeler arasında dil ve amaç bütünlüğünün sağlanması, yönetimin etkinliğinin sağlanması adına "**Şehircilik Bakanlığı**" gibi bir merkezi koordinasyon biriminin kurulması,

İkinci Boyut

Planlama sisteminin etkin ve kurumsallaşmış yetki karmaşasından arındırılmış bir örgütsel yapı ve işleyiş sistemine kavuşması ve her iki sistemin mevzutanın da birlikte ve sistematik bir anlayış çerçevesinde ele alınması, parçalı düzenlemelerden kaçınılması,

Üçüncü Boyut:

Metropolitan alanlar özelinde organizasyon ve eşgüdüm sorunlarını giderilmesi,

Ölçek, sınır, yetki alanı ve planlama, yönetim ve denetleme konularında yetki bütünlüğünün ve yetki/sorumluluk devirlerinin ve denkliklerinin sağlanması,

Dördüncü Boyut:

Yerel yönetim birimlerinin iç organizasyon, eşgüdüm ve denetleme sistematığının çağdaş yönetim teknikleri bağlamında ele alınması,

Otomasyon, hizmet içi eğitimi (tüm kadrolar-seçilmiş ve atanmış kişileri kapsayacak şekilde) gibi faktörlerin uygulamaya geçirilmesi,

Katılımcılık, yönetimde şeffaflık, yönetişim ve dolayısıyla tüm aktörlerin etkin denetim mekanizmalarını oluşturması gibi kavramların işlerlik kazanması ve bu amaçla halkın eğitimi ve bilinçlendirilmesi,

olarak özetlenebilir.

"KONUT POLİTİKALARI - AKTÖRLER - ROLLER VE DEĞİŞİM" KONULU PANEL YAPILDI

28-29-30 Ocak 2002 tarihlerinde yapılacak olan "Konut Kurultayına" bir altyapı çalışması TMMOB Şehir Plancıları Odası ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin birlikte düzenlemiş oldukları "Konut Politikaları-Aktörler-Roller ve Değişim" konulu panel ilgili çevrelerin yoğun katılımıyla, 6 Kasım 2001 tarihinde Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Yaklaşık 200 kişinin katılımıyla gerçekleşen panelde ele alınan konular ve sonuç bildirgesi şu şekildedir:

Devletin 1950'li yıllardan beri sürdürdüğü konut politikası, ekonomik krizlerin aşılmasında ve farklı sektörlerdeki sermaye birikimlerinin yaratılmasında kent topraklarını ve konut üretimini bir araç olarak kullanmak yönünde olmuştur. Bir taraftan hangi koşulda olursa olsun yap-satçı üretimin desteklendiği, diğer taraftan kaçak yapılaşmanın affedildiği ve hatta teşvik edildiği, bir diğer taraftan ise toplu konutun amacından uzaklaştırılarak üretildiği son 50 yıllık süreçte "konut" niteliksel ve niceliksel anlamda çözümlenmemiş bir sorun olarak gündemdedir. Çözümlenememiş bir sorundur, çünkü, bir tarafta "barınma gereksinimi" olan kesimlerin nitelikli konut ihtiyacı hala sürerken, diğer tarafta konutu bir "yatırım aracı" olarak gören kesimlerin yarattığı niceliksel fazlalık her geçen gün artmaktadır.

Bu bağlamda kentsel mekanların ve konut stoğunun nasıl paylaşıldığı çok boyutlu bir problem olarak karşımızda durmaktadır. Artık gelinen bu noktada kaçınılmaz olan, yaşanan bu deneyimden yola çıkılarak, yeni konut politikalarının üretilmesi zorunluluğudur.

Fakat burada devletin, öncelikle ve açıkça, "toplumdaki eşitsiz gelişmeyi destekleyici" mi yoksa "eşitsizliği giderici politikalar" mı üreteceği sorusunun yanıtını açıkça vermesi gerekmektedir. Bu yanıt, konut sorununun çözümlenmesinde geliştirilecek düzenleyici politikaların oluşturulmasında temel olacaktır.

Çok sayıda aktörün mekanın biçimlenmesinde yükledikleri rollerini, birbirlerinden bağımsız olarak oynamalarının yarattığı bugünkü kaos ortamı, aşılması gereken en önemli adım olarak görünmektedir. Bu ise planlama yönetiminin ve planlama sisteminin çağdaş anlamda yeniden örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır. Konut sorununa da bu yeniden düzenlenmiş planlama

sistemi ve planlama yönetimi içinden bakarak çözüm aramak gerekmektedir.

Bu konuda ilk adım geçmiş ve geleceğe ilişkin sağlıklı envanter çalışmalarının yapılmasıdır. Mevcut konut stoğunun niceliksel ve niteliksel açılardan tespit edilmesi, "kentsel sağlıklaştırma" ve "kentsel yenileme" alanlarının planlanmasında temel dayanak noktasını oluşturmasının yanı sıra, konut gereksinimi projeksiyonlarına dayalı olarak üretilen "kentsel geliştirme" projelerinde de yönlendirici olacaktır.

Yeni konut stoğunun üretilmesinde ve mevcut konut stoğunun yeniden düzenlenmesindeki sosyal politikalar, kaynak politikaları ve tasarım politikaları entegre politikalar olarak üretilmek durumundadır. Bu noktada kamunun daha çağdaş finans ve yatırım araçlarına sahip olması, devletin üretim, finansman, yatırım ve işletme alanlarında direkt değil, düzenleyici, örgütleyici, denetleyici ve teşvik edici bir rol üstlenmesini gerektiren modeller, bu politikalar kapsamında üretilmesi gereken projelerdir.

Bu projeler, hedef kitlesi tanımlanmış konut üretiminde temel adımlar iken, bu konuda ihmal edilmiş bir diğer yön olan konut biriminin ve çevresinin tasarımı sağlıklı kentsel çevreler yaratılmasında bir araç olarak kullanılmalıdır. Bu konuda yarışmaların düzenlenmesi kredi ve ödüllendirme sistemlerinin geliştirilmesi çağdaş düzenlemeler içinde göz ardı edilemeyecek önemli bir boyuttur.

Bu temel tespitlerin ortaya çıkardığı sonuç, çok boyutlu konut sorununun Konut Müsteşarlığı şeklindeki bir örgütlenme içinde değil, planlama sistemi ve planlama yönetimini üstlenecek bakanlık düzeyindeki bir yapılanma içinde entegre olarak ele alınması gerekliliğidir. Ancak böyle bir örgütlenme içinde bilgi envanteri oluşturulabilir. Bu kapsamda entegre planlama ve konut politikalarının geliştirilmesi ve konutun üretilmesi, finansmanı, yatırımı ve işletmesinde uzmanlaşmış kuruluşların yaratılması ve yönlendirilmesi mümkün olabilir.

**Odamızın Kredi ve Bankomat Kartlarıyla da
Ödeme Yapabileceğiniz Banka Hesap Numaraları:**
VAKIFBANK Merkez Şubesi
00158 0 0184 5302308
İŞ BANKASI Başkent Şubesi
496497
POSTA ÇEKİ HESABI
107581

KREDİ KARTI SLİP SİSTEMİMİZDE DEĞİŞİKLİK

Vakıfbank'taki sistem değişikliği neticesinde bankanın slip makinalarını toplatması, aynı zamanda 08.09.2001 tarihli Denetleme Kurulu Toplantısı Raporunda yer alması sebebiyle Kredi Kartı slip sistemimizde değişikliğe gitmiş bulunuyoruz.

Bundan böyle Şubelerimiz, Temsilciliklerimiz ve Mesleki Denetim Görevlilerimizden edinebileceğiniz, "Kredi Kartı Ödeme Formları" nın **tarih, ad-Soyad, Kart no, son Kullanma tarihi, Adres, telefon, Sipariş tutarı** kısımlarını doldurup, imzaladıktan sonra ödeme sebebinizi de (aidat, Mesleki denetim Uygulaması Ücreti, Büro Tescil Belgesi Ücreti gibi) yazarak, Oda aidat ödentileriniz başta olmak üzere her türlü ödemenizi gecikmeye uğramadan yapabilirsiniz.

5. COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ SEMİNERİ YAPILIYOR

SAYISAL GRAFİK tarafından her yıl düzenlenen GIS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) seminerlerinin beşincisi, 6 Aralık 2001 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilecek. Seminerde, günümüzde sahada çalışma gerektiren iş kollarında veri erişimi, toplama ve güncelleme süreçlerini oldukça verimli hale mobil cihazların, haritalara ve verilere erişim, veri toplama, acil müdahale gibi konularda GIS uygulamaları ile birlikte kullanımı hakkında bilgilendirme yapılarak, GIS+İnternet birlikteliğinin getirileri ve saha personelinin mobil cihazlar ile bu birlikteliğe nasıl entegre olduğu, Türkiye'den ve dünyadan uygulamalar ile tanıtılacak.

Program

- 10:00 Kayıt ve Açılış
10:15 e-harita ve Mobil GIS
10:45 Masaüstü GIS: Autodesk Map R5
11:15 İnternet'te GIS: Autodesk MapGuide R6
11:30 Mobil GIS: Autodesk OnSite Enterprise 2
11:45 Cep bilgisayarları arazide: Beyoğlu örneği
12:15 e-harita siteleri
12:30 Ara
13:15 Eminönü Ordu Caddesi ve Yakın Çevresi Kentsel Tasarım Projesinde Mobil GIS Uygulaması
Dr. Zeki Ülkenli, Can Kubin, Selami Demiralp - Promim Ltd. Şti.
13:45 İstanbul Afete Hazırlık Eğitim Projesi'nde GIS Kullanımı
Süha Ülgen - Boğaziçi Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi, Deprem Araştırma Enstitüsü
14:15 İstanbul için Deprem Senaryoları
Prof. Dr. Okan Tüysüz - İTÜ Avrasya Yerbilimleri Enstitüsü
14:45 Kapanış

Yer: Hilton Oteli – Kavaklıdere Salonu, Ankara

Katılımın ücretsiz olduğu seminere katılmak isteyenlerin (312) 447 72 14 numaralı telefona veya bilgi@sayisalgrafik.com.tr e-posta adresine bildirmeleri gerekiyor.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Aylık Haber Bülteni

Şehir Plancıları Odası Adına
Sahibi ve Sorumlusu

Necati UYAR

Tunus Cad. 50A/13 K.Dere/ANKARA
Tel: (0312) 4678443

YAZI KURULU:

Osman BALABAN (G.M.)
Aynur Y. ÇAKIR (G.M.)
Erhan DEMİRDİZEN (G.M.)
Özgür DEMİR (G.M.)
Başak ERBİL (Ank. Şb.)
Serdar KARADUMAN
Ahmet TURGUT (İst. Şb.)
Necati UYAR (G.M.)

Bülten Üyelere ve Oda Birimlerine
ücretsiz gönderilir.

AYDA BİR YAYINLANIR

Baskı: Yiğit Ofset
Tel: (0312) 4173040

ODTÜ Yerleşkesi, İnönü Bulvarı
06531 Ankara / Türkiye
Telefon : +90 (312) 295 9000
Faks : +90 (312) 295 9090

TÜRKİYE'NİN İNTERNETİ TR.NET

1990'lı yılların ikinci yarısı bilişim teknolojilerinin Türkiye'de hızla yaygınlaşmasına tanıklık etmiştir. İnternet bilişim sektörü içinde son yıllarda en çok dikkat çeken konuların başında gelmektedir.

"Türkiye'nin İlk İnternet Servis Sağlayıcısı" olan TR.NET kuruluşundan gelen amatör ruhu kaybetmeden profesyonel hizmet anlayışı ve deneyimli kadrosu ile uzun yıllardır Türkiye'nin kurumsal İnternet sektörüne yön vermektedir.

Kuruluşunda olduğu gibi sonraki çalışmalarında da birçok ilke imza atmış olan TR.NET 2000 yılı Nisan ayında çoğunluk hissesinin Vakıfbank tarafından satın alınması ile geniş çaplı yatırımlar sürecine girmiş; bugün Türkiye'ye hesaplı, kaliteli ve güvenli İnternet erişim hizmeti vermeye hazır hale gelmiştir. Bu altyapı çalışmaları ile TR.NET İnternet bağlantı hızını toplanda 76 Mbps hıza çıkarmıştır.

TR.NET'in Ankara Merkez ofisi üzerinden 34 Mbps TTNET ve 10 Mbps UYDU, İstanbul Şişli ofisi üzerinden 34 Mbps TTNET İnternet bağlantısı bulunmaktadır.

TR.NET, ERE üzerinden sağlamış olduğu uydu ile İnternet bağlantısını birkaç aylık bir çalışma sonunda 34 Mbps hıza yükseltecektir.

TR.NET altyapı yatırım çalışmaları çerçevesinde sadece İnternet bağlantı hızını arttırmakla kalmamış TTNET'in hizmet vermekte olduğu Türkiye'nin yedi bölgesinde POP noktalarını kurmaya başlamıştır. TR.NET altyapı çalışmalarının tamamlanmasının akabinde Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Adana, Samsun, Erzurum illerinde on ofisi üzerinden Kiralık Hat, Frame Relay ve X25 hizmeti verecektir. Ayrıca oluşturulan altyapı bu ofisler üzerinden tüm Türkiye'de VPN hizmeti verilebilecek hale gelecektir.

TR.NET Ankara, İstanbul ve İzmir'deki dört merkez ofisinin altyapısını 622 Mbps, Adana, Bursa, Samsun ve Erzurum illerindeki ofislerinin altyapısını ise 155 Mbps hızındaki fiber optik hatlar ile sağlamıştır. Dört büyük TR.NET ofisinin bulunduğu Ankara, İstanbul ve İzmir illeri birbirlerine aktif yedeklemeli olarak bağlıdır. Bu ofislerde ayrıca Türk Telekom tarafından kullanılmakta olan üç data şebekesinin de bağlantı noktası mevcuttur (Alcatel, NewBridge ve DXX). Adana, Bursa, Erzurum ve Samsun TR.NET ofisleri İstanbul ve Ankara TR.NET merkez ofislerine bağlıdırlar ve bu iller İnternet erişimlerini Ankara ve İstanbul merkez ofisleri üzerinden sağlamaktadırlar.

TR.NET sürekli takip edilen istatistikleri ile omurga bağlantılarında herhangi bir sıkışıklık yaşanmasına imkan vermemektedir. TR.NET'in herhangi bir sorunun yaşanmasına mahal vermeden hatlarını arttıracak altyapısı kurulu bulunmaktadır.

Bir Vakıfbank iştiraki olan TR.NET'in Kurumsal İnternet Erişimlerine yönelik ayrıntılı bilgileri +90 (312) 295 9200 numaralı telefondan Satış Temsilcilerimizle görüşerek veya hizmetler hakkında daha ayrıntılı bilgi istediğinizi içeren bir dökümanı e-posta olarak sales@tr.net adresine veya faks olarak +90 (312) 295 9090 numaraya göndererek alabilirsiniz.

TR.NET tüm İnternet hizmetlerinin sunulduğu ilk İnternet kafesini Club TR.NET 06 adıyla Ankara Tunalı Hilmi Caddesinde 30 Ekim 2000 tarihinde açmıştır. İstanbul ve diğer illerde de yeni İnternet kafeler açılacaktır. Club TR.NET 06'da Vakıfbank 724 İnternet Bankacılığı üyelerine ücretsiz olarak özel bir bölümde hizmet sunulmaktadır.